OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 22 — ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 750
" " " " Java. . . . . . " 9 —
" " " " Buitenbezittingen. . . " 10 —
" " " " Nederland. . . . . " 18 —

De OOSTPOST voorschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 17 MAART.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIES is ƒ .— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

DE OPENSTELLING DER NEGENTIEN HAVENS IN OOST INDIE.

De algemeene aandacht in Nederland is, volgens de laatstelijk van daar ontvangene tijdingen, ten sterkste gevestigd op de ordonnantie van den 31sten Mei 1858 (Staatsblad No 63) volgens wier bepalingen negentien havens in Nederlandsch Indie met den 31sten Mei eerstkomende voor den algemeenen handel zullen worden opengesteld.

Nadat dit onderwerp in de beide kamers der volksvertegenwoordiging was ter sprake gebragt en de Minister van kolonien daarover zijn gevoelen had bekend gesteld, wendden zich een aantal der aanzienlijkste handelshuizen te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, zoomede de fabriekanten te Enschede en in Twenthe met adressen tot den Koning, betoogende de wenschelijkheid voor den Nederlandschen handel en de nijverheid, dat de bepalingen der bovenvermelde ordonnantie niet in werking mogten worden gesteld.

Het bestek van dit blad gedoogt niet dat wij alle die adressen in derzelver geheel teruggeven, en wij bepalen ons dus tot de opname van het volgend schrijven des Ministers, gerigt aan de kamers van koophandel der drie voornaamste handelssteden in Nederland, voor zoo verre den handel met Oost Indie betreft, waaruit men genoegzaam het standpunt zal ontwaren, waarop deze belangrijke zaak zich thans geplaatst ziet, eene zaak wier eindregeling voorzeker de belangstelling van den Nederlandsch Indischen handel in de grootste mate tot zich trekt.

'S GRAVENHAGE, 19 Januarij 1859.

Door een aantal aanzienlijke handelshuizen van Amsterdam en Rotterdam is aan den Koning ingediend een adres, houdende bezwaren tegen de door den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie op den 31sten Mei 1858 uitgevaardigde ordonnantie, waarbij, in te gaan met den 31sten Mei 1859, een aantal van 16 havens op Java en van 3 op de buitenbezittingen voor den grooten handel worden opengesteld.

Later hebben ook eenige groothandelaars te Dordrecht zich tot den Koning gewend, en zakelijk van hunne adhaesie tot vorenbedoeld adres doen blijken

Zijne Majesteit, in Hare bezorgdheid voor de hooge belangen daarbij ter sprake gebragt, heeft mij opgedragen Hoogstdezelve daaromtrent te dienen van consideratien en advies. Alvorens aan dien last te voldoen, acht ik het noodzakelijk de betrokken kamers van koophandel te raadplegen, bepaaldelijk over hetgeen nuttig en bestaanbaar is te achten om tot eene meer gewenschte regeling der onderwerpelijke zaak te komen.

Ik vind mij tot die raadpleging meer genoopt, omdat de voordragt van bezwaren der adressanten zich oplost in het verzoek, "dat het den Koning behagen moge den genomen maatregel af te keuren en de uitgevaardigde ordonnantie terug te brengen binnen de palen, daaraan aanvankelijk gesteld."

Dat verzoek is onbestemd; immers er blijkt niet uit en het is ook mij geheel onbekend, welke zin kan worden gehecht aan de woorden: *binnen de palen, daaraan aanvankelijk gesteld.*

Alvorens over de strekking van het verzoek verder te spreken, wensch ik hier te constateren:

in de eerste plaats, dat, terwijl de gewraakte ordonnantie van den Gouverneur-Generaal hier te lande op het einde der maand Julij ontvangen en bekend werd, daartegen geen enkel bezwaar door den handel is ingebragt en deze daarmede zes maanden lang gewacht heeft;

in de tweede plaats, dat adressanten, naar het mij voorkomt, geheel ten onregte, in den waan verkeeren, dat, wanneer de ordonnantie ingetrokken en de kennis daarvan slechts voor 31 Mei aanstaande op Java verkregen worde, zij in het geheel niet in werking zoude komen. Deze onderstelling is onjuist. De door den Gouverneur-Generaal uitgevaardigde ordonnantie al ware zij niet het gevolg eener door den Koning, op voordragt van den toenmaligen Minister, verstrekte magtiging, heeft kracht van wet; door hare openbare afkondiging heeft zij op de Regering den pligt gelegd om de schepen, die, uit kracht daarvan en in het vertrouwen daarop, naar de bedoelde havens mogten zijn bestemd, aldaar toe te laten. Men kan de gewraakte ordonnantie intrekken of die wijzigen; maar dit kan geene terugwerkende kracht hebben.

Zoodanige intrekking of wijziging moet niet plaats hebben dan na gezet en bedaard overleg, welk van de twee middelen moet worden aangewend of wat in plaats gesteld.

Met adressanten stem ik in, dat er voor den maatregel, zoo als die genomen is, geene behoefte bestaat, en dat die in sommige opzigten zelfs schadelijk kan werken; maar de door hen geopperde bezwaren komen mij in meer dan één opzigt òf overdreven òf, althans voor zooveel het handelsbelang betreft, ongegrond voor.

Uit de ook voor de bezittingen buiten Java openbaar gemaakte handelsstatistiek blijkt, dat in de aldaar voor den grooten handel opengestelde havens, waar geen invoer van wollen en katoenen stoffen met certificaten van Nederlandsche oorsprong tegen het lager inkomend regt mag plaats hebben, de aanvoer van vreemde fabricaten luttel is. In de 16 havens van Java, welke het hier geldt, zal immers in den eersten tijd en bij het gemis van kooplieden en handelsinrigtingen ter plaatse, wel geen noemenswaardige invoer plaats hebben. In allen gevalle is de Gouverneur-Generaal reeds aangeschreven dien niet tot te laten, dan daar waar de middelen tot een goed toezigt en geregelde heffing aanwezig zijn.

Bedrieg ik mij niet, dan bestaat er tusschen de strekking van het adres aan Zijne Majesteit en tusschen de door de kamers van koophandel en fabrieken uitgebragte adviesen zeer aanmerkelijk verschil: adressanten verlangen, dat er niets worde veranderd in het bestaande; dat dus de zoogenaamde kleine havens zelfs niet voor den uitvoer worden opengesteld, maar dat de inlading van producten dáár voortdurend bij vergunning plaats hebbe, derwijze, dat de eigenlijke uitklaring later in eene der groote havens geschiede; adressanten verlangen verder, dat er geene havens voor den invoer worden geopend. De kamers van koophandel hebben geadviseerd, dat de kleine havens zouden worden opengesteld voor den uitvoer, met het gevolg, dat dáár de uitgaande regten zullen worden voldaan en de uitklaring plaats hebbe: verder is verlangd, dat zeer enkele havens zouden worden geopend voor den invoer; maar die havens worden niet genoemd.

Voor de Regering is het van veel gewigt te weten, wat eigenlijk de handel verlangt: hetgeen de handelaren zelven vragen, of hetgeen hunne wettige organen voordragen. Maar wat in dezen ook worde aangenomen of gevolgd, en al liet men alles bij het oude, dan toch is dit zeker, dat wanneer de gevaren uit het aanwezen van Europesche schepen in de kleine havens, gevaren, die gedurende zes maanden door niemand werden voorgedragen, maar thans op éénsmaal zoo veel bezorgdheid verwekken, werkelijk te vreezen zijn, het er dan weinig toe doet of de schepen zich dáár krachtens eene speciale vergunning, dan wel krachtens eene doorloopend werkende verordening bevinden.

De inlading van suiker, koffij en andere landsproducten in de kleine havens heeft, voor zoo veel mij bekend, tot geene groote ongelegenheid aanleiding gegeven, en ik geloof, dat den handel ongerief en schade zou worden toegebragt, wanneer zulks voor de toekomst wierd belet. Wat in dit opzigt aan Nederlandsche schepen wordt toegestaan, al bleef het bij speciale vergunningen, kan aan vreemde vlaggen niet worden geweigerd. Waar adressanten onderstellen dat toegeven aan vreemden aandrang tot den maatregel geleid zoude hebben, vergissen zij zich: het is de eigene Nederlandsche wetgeving van 1850, welke niet gedoogt, direct of indirect, ook in de kolonien van den Staat, eenig verschil van behandeling tusschen de Nederlandsche en vreemde schepen te maken, met uitzondering van de kustvaart, onder welk begrip het inladen van goederen bestemd voor regtstreekschen uitvoer niet kan gebragt worden.

Wat de gevreesde sluikerijen, vooral van opium, aangaat, ik ducht die meer van de kleine inlandsche vaartuigen, langs de geheele kust van Java, dan van Europesche schepen in de havens, en dit des te minder naar gelang die havens door beambten van de in- en uitgaande regten zullen bezet zijn; terwijl ook niet mag worden voorbijgezien, dat die inlandsche vaartuigen tot dusverre den vrijen toegang tot de thans opengestelde havens gehad hebben.

Er is een ander punt van verschil tusschen de adressanten en de kamers van koophandel. Bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, voorkomende onder N° 56 in het *Staatsblad van Nederlandsch-Indie* voor het jaar 1834, werd bepaald dat de eerste invoer van wollen en katoenen stoffen in Nederlandsch-Indie nergens elders zou mogen plaats hebben dan te Batavia, Samarang en Soerabaya. Bij later Indisch besluit dd. 23 December 1841 werd hierin verandering gebragt en bepaald, dat in alle voor den grooten handel geopende havens wollen en katoenen stoffen mogen worden ingevoerd; dat echter het voorregt der lagere regten voor Nederlandsche goederen, verbonden aan de certificaten van oorsprong, alleen kan worden toegekend bij invoer te Batavia, Samarang, Soerabaya en Padang.

Dit besluit, volgens beweren genomen tot tegengang van misbruiken met de certificaten van oorsprong en om het genot der lagere regten uitsluitend aan het Nederlandsche fabricaat te verzekeren, een besluit, waarover nimmer eenige klagte werd gehoord van den handel hier te lande, is door de aangekondigde openstelling der 19 havens niet gewijzigd; de wijziging daarvan was ook niet begrepen in de koninklijke magtiging van 23 November 1857.

Ik voor mij, van stonde aan bevroedende, dat de maatregel niet in zijn geheel of duurzaam zou kunnen blijven bestaan, vond geene termen, aan het denkbeeld toe te geven om die havens ook in dit opzigt gelijk te stellen met Batavia, Samarang, Soerabaya en Padang, en ze van beter conditie te maken dan Palembang en zoo vele andere havens.

Adressanten zwijgen daarover geheel; bij de discussien in de Eerste Kamer der Staten-Generaal daarentegen is met aandrang beweerd, dat dit, wel verre van tot voordeel der Nederlandsche nijverheid te zijn, tot hare achterstelling zou strekken.

Na deze korte uiteenzetting, verzoek ik der kamer, na overleg voor zoo veel des noods met de adressanten, mij te willen in staat stellen aan den Koning datgene voor te stellen, wat in het werkelijk en duurzaam belang van het algemeen zal behooren te worden gedaan, en wel door beantwoording der volgende vragen:

1°. zal de ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, van 31 Mei 1858, worden gehandhaafd? dan wel ingetrokken?

2°. zullen de twee op Sumatra en de eene op Borneo open te stellen havens zoowel voor den- in- als voor den uitvoer geopend zijn?

3°. zullen de 16 havens op Java enkel voor den uitvoer geopend zijn?

4°. zullen enkele der bedoelde 16 havens voor den invoer worden opengesteld, en, zoo ja, welke?

5°. zal het onder N°. 46 van het *Indisch Staatsblad* van 1841 opgenomen besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie geheel worden ingetrokken, zoowel waar het thans werkt, als waar het met 31 Mei aanstaande in werking zou komen.

Reeds met den overlandpost van 7 Januarij is een gedrukt exemplaar van het adres der kooplieden te Amsterdam en Rotterdam door mij aan den Gouverneur-Generaal verzonden, en is, met verwijzing naar de plaats gehad hebbende discussiën in de Eerste Kamer, die landvoogd uitgenoodigd ten spoedigste zoodanige maatregelen te nemen of voorstellen te doen als hij in het belang van Nederland en den Nederlandschen handel oorbaar zal achten.

Het was mijn voornemen het gevolg hiervan af te wachten. Nu echter zoo veel bezorgdheid is opgewekt, wensch ik reeds dadelijk met de kamers van koophandel te rade te gaan, ten einde ook hare beschouwingen aan den Koning te kunnen mededeelen.

Ik zal dus der Kamer verpligt zijn wanneer zij hare beantwoording op deze gelieve te bespoedigen.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

Aan de kamers van koophandel en fabrieken te
Rotterdam
Amsterdam.
Dordrecht.

Het zal wel geen betoog behoeven dat in de onderwerpelijke aangelegenheid er verschil van belang bestaat tuschen den Nederlandschen en den Nederlandsch- Indischen handel, en, uit dat oogpunt beschouwd, verheugen wij ons reeds in de door den Minister van kolonien in deze zaak aangenomene houding, waarin wij vermeenen den waarborg gevonden te hebben, daarvoor dat de belangen der Nederlandsch Indische handelaren niet zullen worden over het hoofd gezien, waar het de beslissing geldt van een vraagstuk over opheffing of voortduring van monopolien, die voor den Indischen handel in het algemeen niet dan schadelijk kunnen zijn.

Indien toch de door den Minister aan de Nederlandsche kamers van koophandel ter beantwoording voorgestelde vijf vragen, ook moesten beantwoord worden door de handelsvereenigingen van Java's drie grootste koopsteden dan betwijfelen wij zeer of die antwoorden wel in alle opzigten eenstemmigheid van inzigten zouden aan den dag brengen.

In het belang van den Nederlandsch- Indischen handel achten wij het alzoo zeer wenschelijk dat de handelsstand in Indie, zoo mogelijk nog in de gelegenheid worde gesteld van op *officieele* wijze zijne inzigten over dit onderwerp aan den Minister kenbaar te maken, opdat dat belang nog tijdig op de weegschaal kunne worden gelegd tegen over vertoogen, die ons in vele opzigten voorkomen strijdig met het *algemeen* belang, dat met ter zijde stelling van eenzijdige beschouwingen in deze geheel op den voorgrond moet treden.

De Nederlandsche handel mag niet over het hoofd zien dat de Regering zich op een standpunt bevindt, waarop zij alle belangen moet wikken en wegen, alvorens overtegaan tot maatregelen, die den staat van zaken zouden terugvoeren tot een tijdperk voor den handel, dat reeds tot het verledene behoort en dat zoo wij vertrouwen door den tegenwoordigen Indischen handel niet wordt teruggewenscht.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van den 12den *Maart* **1859 N°. 21.**

— Bij Koninklijk besluit van den 12den Januarij 1858, no. 61, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, Zijne Hoogheid de Sulthan van Ternate, Tadjoel Moelki, Amiroedin Iskandar Kauwlaini Sjah en Zijne Hoogheid de Sulthan van Tidore, Chalifatoel Moekaram Bidawa Mildoxlatilwali Bifadlhela Hiladjid Achmad Safijoedien Siah Kaitjiel Arnold Alting.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot derden kommies ter algemeene secretarie, de geëmplojeerde op dat bureau P. Ph. du Cloux.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van plaatselijken kommandant der stad Batavia, L. Pison, gepensioneerde majoor van het Indisch leger.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat op Woensdag, den 30sten Maart e. k. des voormiddags te 10 uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67,) ten zijnen burele eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor de levering van rijst op Amboina, Banda en Ternate gedurende 1859—1860.

De ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding der dienst van de gouvernements-telegrafen in Nederlandsch-Indie, brengt bij deze, ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Pakalongan, met Woensdag den 9den Maart aanstaande, voor de publieke correspondentie wordt opengesteld.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 5 en 9 Maart 1859 No. 19 en 20, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen de chinezen Te Gie en Jap Tengho.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen den chinees Oei Tiau Lien.

Door de agenten te Kediri, van wijlen de chinezen I-Soe Kiem en Liem Inghien.

Door de commissarissen te Samarang, van wijlen den 1sten luit. der infanterie F. W. F. Nix.

Door het collegie van boedelmeesteren, van wijlen Naseha en Sech Salim Beradja en den chinees Lioetoktsoij.

Door de weeskamer te Soerabaya, in het faillissement van den chinees Tjio Gam.

(***)

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Maart	op den	21sten.
» » »	April	» »	2den 13den en 30sten.
» » »	Mei	» »	18den
» » »	Junij	» »	1sten, 17den en 30sten.
» » »	Julij	» »	17den
» » »	Augustus	» »	1sten en 17den.
» » »	September	» »	2den » 18den.
» » »	October	» »	2den » 18den.
» » »	November	» »	2den » 18den.
» » »	December	» »	2den » 18den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 18den Maart 1859.
Voor de toko van den Heer van Boeckholtz, in de Chin. kamp.

Op Zaturdag den 19den Maart 1859.
Voor de woning van den Chinees Oen Tjien Ik, in de Chin. kamp.

Op Maandag den 21sten Maart 1859.
Voor de toko van de Heeren Ledeboer & co, te Kalimaas.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van een ZOON, W. M. M. ANDRÉ, geb. *Van Holy.*

BOENGAH, 3 *Maart* 1859. (295)

STERFGEVALLEN.

Op heden ontving ik het treurige berigt van het overlijden van mijne eenigste en veel geliefde zuster ALIDA MARGARETHA MARIA OTTERBEEK, geb *Muller*, in den ouderdom van 26 jaar.

SOERABAYA, F. W. MULLER.
12 *Maart* 1859. (296)

Heden overleed in het Militair hospitaal te *Simpang*, de WelEdel Gestrenge Heer J. A. VAN BERKEL, oud. officier van administratie der koninklijke Nederlandsche marine.

SOERABAYA,
21 *Januarij* 1859. (304)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 18*den Maart a. s.*
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen worden verkocht: **Deursloten** van 5, 6, 7, en 8 duim, **Hangsloten, Vogelkooijen,** 25 picols **Ebbenhout, Amerikaansche Klokken, Kousen, Sokken.** 1 kist **Enveloppes, stereoscopen** met platen, **Zeep, Madera Wijn Roode Wijn, Kroonen** met 3 en 4 lampen, **een nieuwe Bendie, een Reiswagen,** enz. (286)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 18den Maart a. s.
Zal in het Vendu-locaal bij
D. D. VAN BOECKHOLTZ.
voor rekening van belanghebbenden verkocht worden: de geredde INVENTARIS van het Nederlandsche fregatschip **DELFT**, bestaande uit: TOUWWERK, ZEILEN, KOMPASSEN, eenige rollen NIEUW ZEILDOEK, IJZERWERK, enz.

De Agenten
(305) FRASER EATON & CO.

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den* 18*den Maart a. s.*
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ.
Zullen nog verkocht worden Circa 50 PICOLS KOFFIJ. (309)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 18*den Maart a. s.*
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht: Een gebroken ANKER ZONDER STOK, en een afgekeurde BOEGSPRIET, beide afkomstig van het Engelsche schip **FLEDA,** kapt. SAUNDERS, verders nog een oude STOOMKETEL, afkomstig van de **SAMARANG PACKET**, kapt. SCHEEL, alles liggende ter bezigtiging bij den Heeren J. LLOYD & Co. aan de *Kalimaas.* (306)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den Heer D. D. VAN BOECKHOLTZ, zullen de ondergeteekenden zonder reserve verkoopen DIVERSE CHINEESCHE CONFITUREN, bestaande uit GEMBER, PEEREN en CHOUW-CHOUW, pas aangebragt van *China.*

(302) **P. KERVEL & CO.**

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 22sten Maart a. s.
ten huize van den WelEd. Gestr. Heer
Dr. P. L. ONNEN,

Van goed onderhoudene meubelaire goederen en hetgene verder voor eenen welingerigten Inboedel benoodigd is.

Goed gedresseerde Wagenpaarden, Solide wagentuigen, enz. enz. (279)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 25sten Maart aanstaande.

Zullen voor het locaal DER WEESKAMER publiek worden verkocht, TWEE, tot den failliten boedel van den Chinees OEI HWAY TIEN behoorende, HUIZEN, respectivelijk gelegen in de kampongs *Klenting* en *Kembang Djepoon*, alsmede van EENIGE GOEDEREN, behoorende tot verschillende boedels.

De Secretaris,
(299) J. F. DEIBERT.

VENDUTIE.

Op den 26sten Maart aanstaande, zal, voor den ingang der Ooster Capponière der citadel *Prins Hendrik*, ten overstaan van den ondergeteekende, publiek worden verkocht: eene aanzienlijke hoeveelheid, voor de dienst onbruikbare GENIE GOEDEREN en GEREEDSCHAPPEN, bestaande uit:

PATJOLS, SCHOPPEN, BIJLEN, MESSEN, ZAGEN, enz, alsmede EEN PARTIJ OUD IJZER, EENIGE DJATTIE BALKEN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

SOERABAYA, *De Onder Intendant der 2e klasse,*
14 *Maart* 1859. *in de 3e militaire Afdeeling op Java,*
(289) H. VEMER.

VENDUTIE.

De geannonceerde verkoop van het wrak van het Nederl. fregatschip **DELFT**, welke den 18den dezer bij D. D. VAN BOECKHOLTZ zoude plaats hebben, is uitgesteld tot *Woensdag den 30sten Maart a. k.*

De Agenten
(307) FRASER EATON & CO.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT SAMARANG-PACKET

Kapt. J. F. Scheel.

Vertrekt op *Zondag den* 20sten *aanstaande*, naar Batavia via Samarang. Adres, bij

(297) *De Agenten*,

HILL BROEKMAN & CO.

Soerabaya, 14 *Maart* 1859.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

Kapitein H. Roseboom.

Vertrekt *Zondag den* 20sten *aanstaande*, naar Batavia via Samarang.

Adres bij

(300) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip

NEDERLAND,

gezagv. J. Hoekstra, varende eenen geëxamineerden scheeps-docter en eene melkgevende koe.

Het schip zal in den loop dezer maand van hier vertrekken.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij

De Agenten,

(288) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VRACHT EN PASSAGE

DIRECT

NAAR AMSTERDAM.

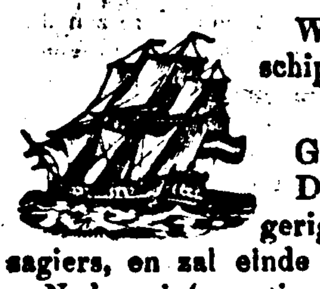

Wordt aangeboden met het barkschip

BALTIMORE,

Gezagvoerder G. H. Brakke,

Deze bodem is zeer gunstig ingerigt voor den overvoer van passagiers, en zal einde der volgende maand vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij

De Agenten,

(293) B. KOPERSMIT & CO.

EEN JONG MENSCH, Nederlander, vroeger zeeman geweest zijnde, en sints eenigen tijd werkzaam op eene Suikerfabriek, zag zich gaarne geplaatst op eene Suikerfabriek of landelijke onderneming, met een tractement, niet beneden de ƒ 100.— 's maands, kunnende hij goed met den inlander omgaan en goede getuigschriften overleggen.

Adres L. A., bij de uitgevers dezes. (290)

VERLOREN

Op laatstleden Donderdag, gaande van het *Komedieplein* naar *Kapoetran*, EENE ZAK-ALMANAK voor 1859, voor den vinder van geene waarde.

De vinder wordt vriendelijk verzocht dezelve terug te bezorgen aan het bureau van dit blad, kunnende hij des verkiezende op eene ruime belooning rekenen. (292)

ONTVANGEN.

REGTSTREEKS VAN HONGKONG

BIJ

MEJUFFROUW H. DE BRUIJN.

BOOMSTRAAT.

De navolgende CHINESCHE GOEDEREN, als CRÊPE SORTIES DE BAL van onderscheidene kleuren, ROODE ZIJDEN SHAWLS, GEBORDUURDE ZAKDOEKEN en SIGAREN-KISTJES. (294)

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ.

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

(308) SOLIDE REISWAGENS.

TIJDSCHRIFT DE DAGERAAD.

De inteekeningen hierop worden aangenomen, van af den vierden jaargang, bij W. Ogilvie, Boekdrukker en Papier-handelaar te Batavia.

BIJ VOORUITBETALING,

Voor den jaargang van twaalf maandelijksche afleveringen, ieder van 5 à 6 vellen druks.

ƒ 24.— *franko* per mail uit Nederland, regtstreeks van daar gezonden aan het adres van den inteekenaar, zoowel te Batavia als verder over geheel Java.

Evenveel *franko* voor inwoners van Batavia uit den voorraad van den ondergeteekende.

ƒ 27.— *franko* uit den voorraad van den ondergeteekende, wanneer hij de frankeering moet bezorgen van Batavia naar Inteekenaren daarbuiten, in andere streken van Java wonende.

Ingeval de overbrenging verlangd wordt per *Zeepost*, dan worden de bovenvermelde sommen *ƒ* 20 en *ƒ* 23.

Personen die inteekenen bij, en het bedrag in vooruitbetaling zelf regtstreeks overmaken aan den uitgever F. Gunst, Nieuwe Zijds Achterburgwal O. 69 te Amsterdam, kunnen volstaan met *ƒ* 20.— *franko* per mail en *ƒ* 16.— *franko* per *Zeepost*, over geheel Java.

Van den vierden jaargang zijn thans bij den ondergeteekende verkrijgbaar de afleveringen I, II en III.

(287) **W. OGILVIE.**

ONTVANGEN,

PER STAD GOUDA,

EEN FRAAI FACTUUR

ZWITSERSCHE NETELDOEKEN,

NIEUWE DESSINS,

BESTAANDE IN:

Geruit	**Mousseline.**	
Gestreept	do.	
Gebloemd	do.	*broché à bouquets.*
Gestreept	do.	*rayé à bouquets.*
Gedamasseerd	do.	*à colonne et jour.*
do.	do.	*à bouquets.*
Gaze-damasseé	do.	*à bouquets.*
do.	do.	12/4 *à bordure*, met randen.
do.	do.	12/4 *ramagé* met randen.

Allen 10 à 12 stuks van ieder dessin voorhanden.

Gebrocheerde Neteldoeken voor jaquets en kinderrokjes in 27 diverse dessins.

Voering-gaas in diverse fijnten.

Organdie „ „ „

Fijne batiste dames-zakdoeken met randen, in diverse fijnten.

Tarletan in witte, blaauwe, rose en donker-roode couleuren.

Diverse gazen.

Een fraai Factuurtje gedamasseerd satijn (*Satin oriental*) in diverse couleuren.

(272) MARTENS & CO.

PAS ONTVANGEN

BIJ

M. KOOSEN.

BEST HOLLANDSCH ZUUR

„ BANKET.

„ SUIKERWERK.

BESTE BOTERHAMMENKOEK in groote en kleine trommels,

SAUCIJS DE BOLOGNE,

ROOKZALM.

BOTER, merk van *der Leeuw*.

BEST SELTZERWATER op halve kruiken.

„ VALKENBIER.

„ HAANTJESBIER van *Rendorp*.

door gebrek aan ruimte zullen de boven genoemde goederen voortaan ten huize te huis verkocht worden,

ALSMEDE:

HENNEP.

SCHIEMANSGAREN.

EUROPEESCH TOUWWERK.

ZEILDOEK.

ZEILGAREN.

VERW, ens., ens. (301)

BOEKHANDEL E. FUHRI & CO.

VERKRIJGBAAR.

NAAM-EN-RANGLIJST DER OFFICIEREN BIJ DE LAND-EN-ZEEMAGT in *Nederlandsch Indie* voor het jaar 1859, à *ƒ* 2. contant. (276)

ALMANAK EN NAAMREGISTER

VOOR 1859.

(291) Bij GEBR. GIMBERG & CO.

LET WEL!

Een gezond en sterk jong mensch, Nederlander van geboorte, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst in eene of andere landelijke betrekking, onverschillig welke.

Voor nadere informatien gelieve men zich onder L. A. te vervoegen bij de heeren E. Fuhri & Co te Sourabaya. (303)

ONTVANGEN

PUIKE PUIKE HAMMEN EN BOTER.

(310) Bij MARTENS & CO.

LOTERIJ-HANDEL.

SOURABAYA.

237STE NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.

Van onderstaande Serie nummers, waarvan *geheele* loten of onderdeelen daarvan, van hunnen firma-naam voorzien, in Indie zijn geplaatst, worden de daarop gevallen prijzen of premien ten hunnen kantore beschikbaar gesteld onder eene korting van 5 procent Commissie-loon.

(15) **E. FUHRI & CO.**

NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.	NUMMERS.	KLASSE.	PRIJZEN PREMIEN OF NIETEN.
3181	5	ƒ 70	8156			9854			17285	5	ƒ 70	19052	5	ƒ —	19069	5	ƒ —
3182			8157			9856	5	ƒ —	17286	5	„ —	19053	5	„ —	19070	4	„ 65
3183			8158	2	ƒ 80	9859	2	„ 80	17287	5	„ —	19054	1	„ 20	19071	1	„ 20
3184	5	„ 70	8159	5	„ —	9877	5	„ 70	17288			19055	1	„ 20	19072	5	„ —
3185	4	„ 65	8160	1	„ 20	10186	3	„ 45	17289			19056	4	„ 65	19073	4	„ 65
3186	5	„ —	9269	5	„ —	10187			17290	5	„ —	19057	5	„ —	19074	5	„ —
3187	5	„ —	9836	5	„ 70	10288	5	„ —	17291	5	„ —	19058	5	„ —	19075	2	„ 80
3188	5	„ —	9477	3	„ 45	10289	5	„ —	17292	5	„ —	19059	3	„ 45	19076	5	„ —
3189	1	„ 20	9480			10290			17293			19060	5	„ —	19077	5	„ —
3190	5	„ —	9589			10294	5	„ —	17294	3	„ 45	19061	5	„ 70	19078	5	„ —
3191	4	„ 65	9597	5	„ —	10397	3	„ 45	17295	3	„ 45	19062	2	„ 80	19079	5	„ 70
3192	2	„ 80	9711	5	„ 70	10398	2	„ 80	17296	5	„ —	19063			19080	5	„ 70
8151	1	„ 20	9713	5	„ —	10399	3	„ 45	17297	4	„ 65	19064	5	„ 70			
8152			9714	5	„ —	17281	5	„ 70	17298	5	„ 70	19065	5	„ —			
8153	5	„ 70	9715			17282			17299	5	„ —	19066	2	„ 80			
8154	5	„ 1000	9818	3	„ 45	17283	5	„ —	17300	5	„ —	19067	5	„ 70			
8155		„ —	9847	5	„ —	17284			19051	4	„ 65	19068	5	„ —			

PAS ONTVANGEN

PUIKE HAMMEN.

(312) Bij L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

KANTOOR EN PAPIER-HANDEL

VAN

E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN:

STALEN PENNEN, uit Engelsche fabrieken van de beroemdste merken.
ACKERMAN'S VERWDOOZEN.
DITO LOSSE VERWEN per stuk.
PENSEELEN.
TEEKENKRIJT.
LUNCH POTLOODEN naar de laatste uitvindingen.
STRAMIENPAPIER per vel.
AARDGLOBES, van 13½ duim diameter en grooter.
HEMELGLOBES, met eene aanwijzing.
PLANETARIUM.
VERGULDE en BRONZEN BRIEVEN-KNIJPERS.
ENGELSCHE BRIEVENDEKKERS.
LIASSEN.
CALEPINS.
ANTI-CORROSIVE INKTKOKERS, in alle modellen en grootten.
ENGELSCH LAK voor dit klimaat.
GOM-ELASTIEK.
LEGKAARTEN. (geographische.)
CALQUEER-LINNEN.
DITO PAPIER.
ENGELSCH WIT VLOEI-PAPIER.
TEEKEN-PAPIER, formaat *Super royaal.*
Id. COLUMBIA.
Id. ANTIQUARIUM.
ENGELSCHE KALENDERS.
FRANSCHE Id. (298)

SCHOUWBURG TE SOURABAYA.

Eerste voorstelling buiten het abonnement.
met welwillende medewerking aan het
Muzijk-genootschap *St. Cecilia.*
Op Zaturdag den 19den Maart 1859.

I.

DE EERSTE LIEFDE.

Blijspel met zang in één bedrijf naar het Fransch *Les premiers amours* van E. Scribe.

PERSONEN.

Duval, rentenier. . . . de Heer Muller.
Emma, zijne dochter . . „ „ van Heumen.
Rainville, grondeigenaar . „ „ Wesler.
Karel Desroches, Neef van Emma . . . . „ „ De Sansin.
Pieter, knecht van Duval. „ „ Court.

Het tooneel verbeeldt eene zaal, ten huize van Duval:

II.

OBLIGAAT VOOR FLUIT.

Met accompagnement van piano, door den Heer. Weidner.

III.

PAS DE MAZURKA.

Met tableaux en corps de ballet.

IV.

ATLETISCHE STANDEN.

Door eenige dilettanten.

TEN SLOTTE.

RECITATIEF MET ZANGKOOR.

Door den Heer Hojel.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Voor eenen Heer of Dame . . . . . . ƒ 3.—
„ een kind beneden 12 jaren . . . . „ 2.—
„ militairen, beneden den rang van officier. . . . . „ 2.—

Plaatsen kunnen besproken worden op den dag der voorstelling van des morgens 8 tot des namiddags 2 uren tegen betaling van ƒ ½.

Aanvang 7½ ure precies.

De Directeur,

(282) A. P. VAN HEUMEN.

SOERABAYA, den 17den Maart 1859.

In ons vorig Nummer vermeldden wij de op laatstleden Maandag alhier aangebragte tijding der inname van de hoofdplaats Boni.

Laatstleden Dingsdag met zonneondergang werd deze heugchelijke tijding in alle vestingen op Java den volke bekend gemaakt door het lossen van 21 kanonschoten.

Particuliere berigten alhier ontvangen vermelden dat dit wapenfeit op den 28sten Februarij ll. heeft plaats gehad en deelen daaromtrent de volgende bijzonderheden mede.

De marschrigting was dezelfde als op den 16den Februarij, doch in plaats van tusschen Maloë en Tjiloë door te gaan, werd meer westwaarts getrokken, de kampong Maloë meer regts latende liggen.

Alles marcheerde als op het exercitieveld, de grootste stilte en bedaardheid heerschte overal.

Eene compagnie van het 14de bataillon infanterie trok met eenige honderden koelies door het opengekapte djagong-veld, schijnbaar om eenen aanval te doen, regt op de kampong Lona aan; de Boniers hadden ons van daar verwacht en zich aldaar versameld. Toen nu deze kompagnie terugtrok en onze hoofdmagt hen omtrok, kozen zij het hazenpad, den weg op naar Boni. Zij hadden eenige versterkingen op dien weg aangelegd, die hun, doordat de kolonne hare rigting meer zuidwaarts nam, volstrekt van geen nut waren.

Bij Maloë begon het vijandelijke vuur, de kolonne hield halt, ons tirailenrvuur was hevig, de vijand vlugtte; — door de djagong heen zagen wij wederom witte, zwarte en roode vaandels. Na eene wijl ging de marsch wederom door; onze tirailleurs onderhielden een goed vuur; de kampongs Maloë en Tibodjong, tusschen welke wij doortrokken, werden in brand gestoken. Naauwelijks waren wij gedeboucheerd of de achterhoede werd door eenige kavallerie aangevallen; ons cartets en geweervuur waren echter voldoende om hen uit een te slaan.

Eene massa vijandelijke kavallerie zag men uit de meer Noord- en Oostwaarts gelegene kampongs deboucheren. De kolonne hield weder halt, eenige wel aangebragte kartetsschoten waren echter voldoende om hen uit een te doen stuiven, waarop zij vlugtende den weg naar Boni opgingen.

Onze troepen deboucheerden, alzoo voortgaande, in de vlakte van Boni; daar dachten wij dat eindelijk de door ons afgeslagen en geziene kavallerie zoude staan, maar neen, alles trok terug; twee gedeelten der kolonne trokken alsnu tegen de hoofdstad op, blijvende het andere gedeelte in reserve om de aanvallenden te ondersteunen. De Boniers hadden hunne hoofdstad verlaten; dezelve werd geheel, als ook de omliggende kampongs aan de vlammen prijs gegeven.

Nabij de verbrande hoofdstad werd gebivouakkeerd. Des nachts werden onze troepen niet verontrust en den 1sten Maart de terugmarsch naar het strand aangenomen, alle kampongs, welke onder ons bereik kwamen, werden op dezen marsch mede vernietigd.

Bij deze gelegenheid werden eenige gevangenen gemaakt en afzonderlijk in verhoor genomen, hunne verklaringen, welke nagenoeg eensluidend waren, kwamen hierop neder: de koningin met hadat, bevolking, have en vee waren naar het gebergte gevlugt, alwaar zij plan hadden zich weder te versterken; eenige prinsen waren gesneuveld, eenige honderde manschappen waren gedood of gewond, de verslagenheid was groot en zoude spoedig een nijpend gebrek ondervonden worden, daar in het gebergte voor die massa's vlugtelingen geen voedsel aanwezig was; sommige gevangenen beweerden in geen twee dagen voedsel gebruikt te hebben.

Onze troepen hebben zich voorbeeldig gehouden.

Het verlies der onzen bedraagt 15 dooden en gekwetsten. De gezondheidstoestand is bevredigend.

Onder het afdrukken dezes vernemen wij dat het heden morgen alhier ter reede aangekomen stoomschip *Menado*, nadere tijdingen van het tooneel des oorlogs heeft medegebragt, die allezins gunstig luiden.

Onze troepen zijn na de verovering van Boni verder landwaarts ingerukt, op hunnen weg alle versterkingen des vijands veroverende en vernielende, zoodat hem niets anders overbleef dan zich in ééne kampong terug te trekken, die alsnu nog bemagtigd moet worden, waartoe door het verbreeden van voetpaden als anderzins toebereidselen werden gemaakt.

Aan boord van het stoomschip *Palembang*, hebben bij de twee laatste reizen van hier en van Muntok naar Batavia, een paar belangrijke diefstallen plaats gehad, bestaande in de ontvreemding van eene zakportefeuille inhoudende ƒ 275 à ƒ 300 aan papierengeld, toebehoorende aan eenen Europeschen passagier, en van eenen blikken trommel, toebehoorende aan eenen Arabier en inhoudende ƒ 3000 aan geld en wissels.

Het door de policie te Batavia aan boord van het stoomschip ingestelde onderzoek was zonder gevolg gebleven, en kreeg de policie alhier dus kennis van het gebeurde, met uitnoodiging om bij aankomst alhier van het schip van hare zijde verdere nasporingen te doen.

De onderschout Oostenwegehel en de substituut Heukelom zich daarop naar boord begeven hebbende gelukte het aan de ijverige pogingen dier beide policiebeambten al spoedig om de vermoedelijke daders te ontdekken, zijnde kajuitwachters, die, naar wij vernemen, bereids hunne misdaad hebben erkend, en aanwijzing hebben gedaan waar het ontvreemde geld door hen geborgen was, of welk gebruik zij daarvan verder gemaakt hebben.

Heden voormiddag heeft alhier met de gebruikelijke plegtigheden de installatie plaats gehad van den nieuw benoemden Regent van Soerabaya, Radhen Toemmengoong Soerio Adhi Koesoemo.

Alhier is de tijding ontvangen dat het Nederlandsche schip *Minister Thorbecke*, gezagvoerder S. van Duijn, op den 5 den dezer van hier naar Nederland vertrokken, met eene lading koffij ens. voor de Nederlandsche Handelmaatschappij op de hoogte van straat Balie op de zoogenaamde Meindersdroogte heeft gestoten.

Het schip is digt gebleven doch zal waarschijnlijk naar herwaarts terugkeeren om te worden nagezien.

ENGELAND.

Naauwelijks is het plan van het Suez-kanaal, volgens de aankondigingen, zoo verre, dat men op eenen spoedigen aanvang der werkzaamheden mag gaan hopen, of het Engeland, dat zich heesch heeft geschreeuwd tegen die onderneming, omdat het denkbeeld niet van Engelschen oorsprong was, komt onverwijld voor den dag met het ontwerp eener doorgraving van de landengte van Kraw, waardoor het Maleische schiereiland tot een eiland zou worden; en als dan de drie groote doorgravings-plannen tot eene uitvoering zullen komen, dan kan men, van Manilla uitgaande, door het Panama-kanaal, het Suez kanaal en het Kraw-kanaal eene reis rondom de wereld doen, waaraan James Cook nog nooit heeft gedacht.

Het doel van het ontwerp heet te zijn de bekorting van den afstand te water van Engelsch Indië naar China en Japan, en de vereeniging van de wateren van de golf van Siam met die van de baai van Bengalen. — Groot zijn de voordeelen van de ontworpene doorgraving, voor zoo verre de handelsbelangen in het algemeen aangaat; eerstens bekort het de reis der mailbooten naar China en Japan en tweedens bespaart het alle schepen de vervelende omweg door de straat van Malacca, en langs Singapore, hetgeen beiden geld en tijd spaart. Naauwkeurige berekeningen hebben bewezen, dat de vaart door het kanaal, dat door het smalste gedeelte van de landengte van Kraw zou loopen, den weg van Calcutta naar China verkort met 1175 Engelsche mijlen. De plaats waar het kanaal aan de Westkust der landengte zou aanvangen is op omstreeks 10 graden Noorder Breedte gelegen, en daar alle schepen die thans van Madras en Calcutta door de straat Malacca naar China gaan die breedtegraad moeten passeren, zou de vaart door het kanaal niet alleen den geheelen afstand van de 10de graad tot Singapore, eenen afstand van 762 mijlen couperen, maar daarenboven ook nog de 422 mijlen afstands van Singapore tot aan het vaarwater tusschen Poelo Kraw en Poelo Obi. In de straat van Malacca heeft men daarbij nog veel last van windstilten, zoo zelfs dat het zeer dikwijls gebeurt dat zeilschepen zes of zeven weken tijds verspillen om van Pinang te komen tot Poelo Condore, een eiland aan den ingang van de Chinesche zee; een traject dat zij door het ontworpen kanaal in hoogstens vier dagen tijds zouden doen. De afstand die, door de daarstelling van het kanaal, voor de mails van en naar China zoude worden uitgewonnen, beloopt jaarlijks 40,000 Engelsche mijlen, en dan rekenen wij nog niets meer dan het aantal reizen dat tegenwoordig door de mailbooten wordt gemaakt, te weten twee reizen 's maands. — Juiste ramingen van de kosten van daarstelling van een kanaal — of, indien zulks ondoenlijk mogt worden bevonden, van eenen spoorweg — kunnen nog niet worden gemaakt, alvorens het geheele terrein van de landengte is opgenomen en alle onevenheden, zoowel als de grondsoort, enz. bekend zijn. — Men kan zich echter verzekerd houden dat onder Europeesch toezigt alles zonder zwarigheid af kan loopen; dat men het werk aan beide einden te gelijk kan aanvangen, en zoo naar het midden toe opwerken, door van de oostzijde Chinesche koelies als gravers in het werk te nemen en van de westzijde de doorgraving te doen bewerkstelligen door Bengalesche dwangarbeiders; de Chinesche koelies vooral zijn bij uitstek geschikt voor dien arbeid. Voor beiden, zoo Chinezen als Bengalezen is rijst het hoofdvoedsel en dat graan is te Bangkok, in de nabijheid van het oostelijke uitleinde van het kanaal, altijd goedkoop en in overvloed te verkrijgen.

De Koning van Siam is zeer gunstig voor het plan gestemd, en beseft ten volle het belang van zulk eene benadering van de hoofdstad van zijn belangwekkend rijk tot Britsch Indie en Europa. — Van den tol of doorvaartregt verwacht men zeer groote inkomsten: gedurende en na de doorgraving mag men billijkerwijze groote bijdragen verwachten van die Gouvernementen, maatschappijen en personen, die eenig dadelijk belang bij de daarstelling van het kanaal hebben, waarbij later zich nog andere voordeelen zullen voegen, dewijl dat gedeelte van de landengte waar het kanaal of de spoorweg zou komen, veel steenkool, taban of getah percha boomen, jatiehout, goud, tin en andere belangrijke voortbrengselen oplevert; daarenboven is door het geheele Maleische schiereiland veel tin verspreid.

In Januarij 1858 reede deed de Heer Henrij Wise mededeelingen omtrent dit onderwerp aan den Graaf van Clarendon, toen secretaris van staat voor buitenlandsche zaken, waarbij het voorstel werd gevoegd om door middel van een kanaal de omweg af te snijden die de mailbooten thans over Singapore moeten nemen, terwijl er tevens in werd gewezen op het rapport omtrent Siam van Sir John Bowring, waarin de opgave voorkomt dat de doorsnede over het smalste gedeelte van de landengte niet meer dan ongeveer vijftig Engelsche mijlen bedraagt, en dat, indien de door hem ontvangen berigten juist waren, er slechts eenige weinige mijlen kanaallengte zouden behoeven te worden daargesteld om de daar bestaande bevaarbare rivieren te verbinden en aldus eene grootendeels natuurlijke doorvaart daartestellen. Door middel van eene bij zijne mededeelingen gevoegde kaart toonde de Heer Wise den Graaf van Clarendon tevens al de staatkundige, militaire en commerciële voordeelen aan die van het plan een onmisbaar gevolg moeten zijn, terwijl het Engelands heerschappij in het Oosten niet minder zou steunen, als het voordeelig zou zijn aan het land dat met het kanaal zou worden bevoorregt. Ten slotte stelde de Heer Wise voor om, indien het Gouvernement het plan goedkeurde, de noodige opname te doen bewerkstelligen.

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 17den Maart* 1859, n°. 22.

Het gevolg van deze mededeelingen was dat er last werd gegeven om de uitvoerbaarheid van het voorgestelde plan in al deszelfs bijzonderheden na te gaan. — De siekte van den Heer R. Schomberg, Britsch consul te Siam, is evenwel oorzaak geweest dat aan dien last nog geen gevolg is kunnen worden gegeven. De kamer van koophandel te Bombay heeft hare medewerking, voor zooveel zulks in haar vermogen is, beloofd en Sir John Bowring zegt in een schrijven van den 11 November 1858;" Ik stel het „grootste belang in het welslagen van dit ontwerp, dat „reeds gedurende ettelijke jaren mijne aandacht heeft bezig „gehouden, en ik verheugde mij tijdens mijne zending naar „Siam tot het sluiten van een tractaat, dat ik in de gelegen„heid was gesteld om dat onderwerp herhaaldelijk en „breedvoerig te bespreken met de koningen en hunne „Ministers te Bangkok. Ik vlei mij dat de toen daaromtrent „gevoerde gesprekken niet weinig hebben bijgedragen tot „het uit den weg ruimen van de tegenwerpingen en moeije„lijkheden die het plan aan die zijde ontmoette. — Meer„malen en op verschillende tijden had ik gelegenheid om „het onderwerp te behandelen met officieren van onze „zeemagt, en had ik gehoopt dat thans reeds een rapport „dienaangaande zoude zijn ingezonden geweest van Harer „Majesteits schepen in de golf van Siam. — De groote „hinderpaal echter tot het doorzetten der zaak en tot het „doen van opnemingen in loco was de ernstige ongesteld„heid van Sir Robert Schomberg. — Het is overbodig „hierbij te voegen dat het Gouvernement tot alle vereischte „maatregelen den noodigen last heeft gegeven en zal ik „mij gelukkig rekenen om, waar ik kan, mijne medewer„king te verleenen."

Indien het plan tot eene uitvoering komt, en daarna aan al de hier uitgedrukte verwachtingen beantwoordt, dan zal Singapore zich aan de oevers van het nieuwe kanaal moeten overbrengen.

Singapore produceert niets en bestaat alleen door den handel met voorbijgangers, en is het dus duidelijk dat als het nieuwe kanaal aan al die voorbijgangers eenen zoo ver te verkiezen weg aanbiedt, Singapore geen voorbijgangers meer zal hebben. — Het valt ook niet te betwijfelen dat als het vermijden van de straat Malacca reeds zulke groote voordeelen oplevert, de schepen die van Europa naar China of Manilla varen, bewesten Sumatra om ook op het kanaal zullen aanhouden, ten einde de vaart door het aantal straten van af Java-hoofd tot aan Singapore te vermijden.

FRANKRIJK.

De oorlogszuchtige geruchten zijn thans aan het afnemen. Weinige dagen geleden vonden zij echter te Parijs nog veel geloof en wanneer men toen een vlugtigen blik wierp, niet alleen op den stand van zaken in het buitenland, maar ook op hetgeen in Frankrijk zelf omging, dan viel er hier en daar ook wel een en ander op te merken, hetwelk daartoe gereede aanleiding gaf. *Zoo* wist men bijv., dat de toerustingen bij de armeen en te gelijk bij de marine, zonder dat men daarover veel hoorde spreken, met nadruk werden voortgezet, terwijl de maarschalken, die met een opperbevel belast zijn, zoowel als de kommanderende divisie generaals, die zich met verlof elders bevonden, aanschrijving hadden ontvangen, om zich naar hunne posten te begeven. Van den anderen kant zag men in Oostenrijk alles aanwenden, om op mogelijke gebeurtenissen voorbereid te zijn. Het evolutie eskader, het welk onder de bevelen van den schout bij nacht Scopinie von Kustenhorst, een oefeningstogt naar de Levant zou ondernemen, had in last gekregen, tot het doen van observatien in de Adriatische *Zee* te blijven. En de stoomkorvet *Dandolo* zou met de *Diana*, onder bevel van prins Nicolaus van Wurtemberg, naar den Piraeus onder zeil gaan, ter bescherming der aldaar aanwezige Oostenrijksche onderdanen.

— De *Moniteur* heeft het volgende artikel uit de *Oesterr. Zeitung* overgenomen, hetgeen in de tegenwoordige omstandigheden niet zonder eenige beteekenis is:

"Wij hebben berigten voor ons liggen, die bijna alle uit authentieke bronnen voortvloeijen, en die het bewijs leveren, dat de door keizer Napoleon tot den baron von Hubner op de Nieuwjaars receptie gerigte toespraak volstrekt niet ten doel had een onaangenamen indruk te weeg te brengen; de woorden waarvan de *Moniteur* zich ditmaal bedient, zijn zoodanig gekozen, dat zij met meer kracht dan ooit de oorlogszuchtige geruchten tegenspreken. Maar hetgeen meer dan dit alles zegt, is de staat van zaken op zich zelf beschouwd; deze toch maakt elk conflict tusschen de mogendheden, die Europa besturen, zoo twijfelachtig, dat wij een oorlog niet alleen als zeer onwaarschijnlijk, maar zelfs als geheel onmogelijk beschouwen."

— Men verzekert dat reeds bij de bijeenkomst te Cherbourg tusschen den keizer en koningin Victoria, door eerstgemelde stappen zijn gedaan om eene verwijdering tusschen Engeland en Oostenrijk tot stand te brengen. Maar men weet aan de andere zijde zeer wel dat Engeland, al is het tegen de overheersching van Oostenrijk in Italie, een constitutionneel land is en dat dus achter de koningin en de ministers, het parlement en de natie staan, die niet ligt de hand zullen leenen tot handelingen, welke een oorlog waarschijnlijk kunnen maken.

Intusschen is het waar, dat voor omstreeks eene maand eene maritime divisie naar Cherbourg gezonden is, waaraan men toen niet veel aandacht heeft geschonken, omdat men het als onbeteekenend beschouwde.

— In een schrijven uit Parijs dd. 10 Januarij aan de *Continental Review* wordt gemeld, dat onder de omgeving van keizer Napoleon niemand er aan twijfelt of deze heeft, sedert den dag dat hem het testament van Orsini in handen kwam, zich met Piemont en de hoofden der liberale partij in Italie ingelaten. Sedert dien dag namelijk kwam de keizer tot de overtuiging dat hij vroeg of laat onder den dolk der samenzweerders zoude bezwijken, wanneer hij niet vrijwillig als bevrijder van Italie optrad. Dit is het geheim van 's keizers betrekkingen met sekere Italiaansche volksmenners en van zijne aanmoedigingen van Piemont, dat de agitatie in de hand werkt. Het is bekend, dat buiten de diplomatieke kringen en onafhankelijk van de ministerien, zich een permanente invloed in Italie heeft doen gelden en dat veel buiten graaf Walewski om is geschied, dat hem eerst werd medegedeeld, toen de geheimhouding niet meer mogelijk was. De eenige vertrouwde van den keizer was prins Napoleon en deze is het, die bij het voorbereiden dezer gebeurtenissen de hoofdrol heeft gespeeld. Omgeven van vlugtelingen en in contact met uitgewekenen, was hij steeds de middenpersoon tusschen den keizer en de Italiaansche volksmenners. De aanmoediging ging uit van het Palais-Royal en daar werd het plan om Italie in opstand te brengen, uitgewerkt. De leiders dier beweging wenschen dat de eerste aanval tegen Oostenrijk zal uitgaan van het Italiaansche legioen, dat uit vier regimenten, elk van 8000 man, bestaat en met welks organisatie Garibaldi zich bezig houdt. Dit legioen zal op een gegeven oogenblik, over de Ticino, Lombardije binnen rukken en het sein tot de vijandelijkheden geven. Ondertusschen, zoo wordt in dit schrijven verder gezegd, tracht de keizer zich van de neutraliteit van Pruissen en Engeland te verzekeren. Op lord Derby meent hij te kunnen rekenen; Rusland heeft zijne morele en materieele ondersteuning toegezegd, en zoo tot nu toe al geen bepaald tractaat is tot stand gekomen, zoo zal dit echter op den dag dat het Fransche leger over de Alpen trekt, door Frankrijk, Rusland en Piemont geteekend worden.

— Het huwelijk van prins Napoleon met de Sardinische prinses, — gelijk het te Parijs genoemd wordt, *le second sacrifice d' Iphigénie*, — blijft nog altoos het algemeen onderwerp der gesprekken en zoowel in de Bonapartistische als in de anti Bonapartistische salons zijn allen even nieuwsgierig naar de persoonlijke hoedanigheden der jeugdige koningsdochter. Naar haar portret te oordeelen, is het te verwachten, dat hare verschijning wel eene kleine jaloezij bij onze Parijsche schoonen zal te weeg brengen; doch volgens sommigen, die haar te Turin hebben gezien, moet zij meer door bevalligheid dan door eigenlijke schoonheid uitmunten. Het is intusschen weder eene van die zonderlinge spelingen des toevals, dat de Sardinische prinses, wier verloving tevens als een waarborg van eene coalitie tegen Oostenrijk kan gelden, eene bloedverwante is van den aartshertog Karel, grootsten tegenstander van Napoleon I.

NOORD AMERIKA.

De *New-York Herald* bevat de volgende schets van de wetgevende kamers der Unie, welke zonder onderscheid alle partijen treft en dus kwalijk van partijdigheid kan worden beschuldigd.

„Het schouwspel, dat de zittingen van ons congres opleveren, ergert het geheele land. De tijd wordt verbeuzeld met onophoudelijk twisten, tot schande der natie Men hoort er bestendig eene taal, zoo als men alleen onder de laagste klassen der maatschappij zou verwachten. De woorden „schurk en leugenaar" behooren onder de alledaagsche scheldwoorden, welke de leden elkander toevoegen; en wanneer zij het schelden en schimpen moede zijn, worden zij tot afwisseling in de vergaderzaal handgemeen. Buiten gaat het niet beter. Op de openbare straat slaan de volksvertegenwoordigers rottingen op elkanders hoofd aan stukken, werpen elkander met steenen en gebruiken niet zelden pistolen.

„Dat is het wat wij dagelijks van de leden zien. Konden wij hen des nachts op hunne gangen volgen, wij zouden nog ergerlijker tooneelen aanschouwen. Het gejoel en de onkiesche taal van den schreeuwenden dronkaard zouden, daarbij vergeleken, nog gering zijn. Hunne levenswijze zou zelfs aan de bevolking onzer strafgevangenissen tot schande strekken; deze toch verdienen ten minste met eigen arbeid hun brood, hetgeen meer is dan van de leden van het congres gezegd kan worden.

„In dit bedroevende tafereel kan geen onderscheid tusschen de staatspartijen worden gemaakt: allen staan gelijk in ruwheid, zedeloosheid en oneerlijkheid. Het is niet de beraadslaging over 's lands aangelegenheden, welke tot zulke ergerlijke tooneelen aanleiding geeft, maar het onophoudelijk twisten, intrigueren, liegen en bedriegen, dat ter bevordering van particuliere en politieke bedoelingen plaats heeft.

„Zoo wordt 's lands kracht gebroken, 's lands inkomsten bij millioenen verkwist, de regering te schande gemaakt en het volk uitgeplunderd. Al doet de president der Unie zijnen pligt, hij kan niets uitrigten, daar hij door het congres niet wordt ondersteund. Hij heeft geene magt tot handelen; en wij hebben reeds in de vorige zitting gezien, dat het niet mogelijk is het congres tot afdoende besluiten te brengen. Een ieder toch schijnt bestendig geleid te worden door de vrees, dat een ander kans zou hebben om iets te doen, waardoor hij de opmerkzaamheid der bevolking op zich zou vestigen.

"Er is geen ander middel tot verhelping van dat kwaad, dan een man tot den presidentszetel te verheffen, die door zijne verdiensten gezag bij zijne medeburgers verworven heeft en de noodige kracht tot handelen bezit; en naast hem moet een congres zijn, dat eveneens gezind is om door te tasten. De generaal Scott zeide eens, dat een staatspresident vol geestkracht, geruggesteund door een vaderlandslievend en doortastend congres, onze staatuitgaven in twee jaren tijds tot veertig millioen dollars zou kunnen verminderen. Tot zulk eene verandering behoort ons volk krachtig de hand te leenen, want de weg die door ons tegenwoordig congres wordt bewandeld, leidt tot het despotismus.

"In één woord, er moet eene omwenteling in het congres plaats grijpen, of het zal tot eene omwenteling in onze staatsinstellingen komen.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 22 *Januarij.*

De stilte aan onze koloniaal-waren markt, waardoor het tegenwoordige jaargetijde zich gewoonlijk kenmerkt, duurde in de afgeloopene 14 dagen voort en met uitzondering van eenige artikelen, zoo als *Koffij, Suiker* en *Tin*, waren de omzettingen zeer beperkt en ondergingen de prijzen weinig verandering.

Wel is de scheepvaart ongestremd gebleven; doch de verzendingen te water gaan in dit saizoen met zoo vele kwade kansen gepaard, dat ieder slechts voor de dringendste behoeften daarvan gebruik maakt en zoodoende de middelen van vervoer, doch niet dan zeer ongeregeld plaats hebben.

Buitendien mag ook de politieke toestand van Europa, welke sedert onze vorige een eenigzins onrustbarend aanzien kreeg, daardoor de algemeene aandacht meer dan gewoonlijk bezig hield, en belangrijke fluctuatien in sommige fondsen ten gevolge had, wel eenigzins hebben bijgedragen als beletsel tot eene meerdere levendigheid in den goederenhandel. De stemming is overigens goed en de zich reeds vertoonende vraag van het buitenland doet een geregelden omzet verwachten, zoodra de scheepvaart haren gewonen gang zal hervat hebben.

AMSTERDAM, 22 *Januarij.*

Koffij voortdurend gunstig gestemd; doch met weinig handel: goed ordinair *Java* wordt op $34\frac{1}{2}$ à 35 c. gehouden. Eenige ceelen N°. 15 der laatste veiling werden tot 35 c. en circa 2400 bn. *Rio*, zijnde de halve lading ex *Fama*, tot $26\frac{1}{2}$ c. afgedaan.

Ruwe **Suiker**. De markt heeft zich de laatste 14 dagen iets verbeterd. De volgende omzettingen kunnen ter beoordeeling dienen als:

1944 kr. en kann. *Java*, per *Australie*, zeillende *f* 1 boven Nov. prijzen.
1620 kr. *Java*, opgeslag. ex *Thames*, n°. $13\frac{1}{2}$ *f* $38\frac{1}{2}$, n°. $15\frac{3}{4}$ *f* $39\frac{1}{2}$.
900 kr. d°., div. aanv. tot geheime prijzen in gelijke evenredigheid.
300 kn. *Havana*, waarvan voor n°. 13 *f* $38\frac{1}{4}$, voor fraai wit *f* $44\frac{1}{2}$ besteed werd; benevens
600 vn. *Surin.*, bruin tot fraai geel *f* 30 à $35\frac{1}{2}$.

Verder worden nog aangeboden de ladingen *Java*, *Doggersbank*, gearriveerd, en die zeilende per *Mousoon*

Thee stil, doch goed prijshoudend.

Rijst. Uit de eerste hand hadden geene afdoeningen plaats dan 1800 balen eerste soort *Tafel*. De handel blijft zich uitsluitend bepalen tot gep. soorten voor noodzakelijke behoefte; de prijzen souteneren zich en men noteert thans gep. *Necransie* *f* $6\frac{1}{4}$ à *f* $6\frac{3}{4}$; *Rangoon* *f* $6\frac{1}{4}$ à *f* $6\frac{1}{2}$; *Voorloop* *f* $7\frac{1}{2}$ à *f* $8\frac{1}{2}$; *Java* *f* $7\frac{1}{2}$ à *f* 9; *Tafel* *f* $10\frac{1}{2}$ à $11\frac{1}{2}$; *Carolina* *f* 13.

Specerijen met weinig handel; alleen werden 100 baaltjes bruine Peper afgedaan. Men noteert Noten N°. 1, 115, No. 2, 100 c Foelie 93 à 95 c. Nagelen 25 c.

Katoen in eene lustelooze stemming. Deze week vertoonde zich eenige vraag voor *Oost-Ind.* soorten, waarvan ca. 400 bn. verhandeld werden.

Java **Tabak**. De op 11 dezer gehouden veilingen zijn als volgt afgeloopen: 826 p. *Java Malang*, hoofdmerk P A, verkocht van $14\frac{1}{2}$ à $25\frac{1}{2}$, dooreen 19 c.; 163 p *Java*, hoofdmerken P A en TW, opgeh van 21 à 35 c.; 737 p. *Java*, verk. van 10 à $25\frac{1}{2}$ c., dooreen $17\frac{1}{4}$ c; 530 p. *Java*, verk. van $14\frac{1}{2}$ à 90 c., dooreen 40 c.; 15 p. *Manilla* (*Visayas*), 2 koopen verk. à 74 c, 5 dito opgeh. van 74 à 75 c.; 44 p. *Java*, 2 koopen verk. van 18 à $21\frac{1}{2}$ c.; 3 opgeh à 37 c.; 826 pakk. *Java Malang* Bladen, hoofdmerk P A, van 163 pakk. *dito*, hoofdmerken P A en TW, en 3 vaten *Virginie*. Dooréén *Java* PA, circa 19 c. 737 pakken *Java* Bladen. Dooréén $17\frac{1}{4}$ c. 530 pakken *Java* Bladen. Dooréén 40 c

Verder zijn bij inschrijving afgedaan 624 pakk. *Java*, hoofdmerk BIDL, ex lading *Helen Lindsay*.

Tegen 25 Januarij zijn in veiling aangeslagen 400/m. *Manilla* Sigaren 2a. sup. 1857 *Havana* vorm.

Huiden in flaauwe stemming. In *Zuid-Amerikaansche* soorten waren de omzettingen onbeduidend en van *Oost-Ind Runder*-Huiden werd alleen eene partij van ca. 1900 st. in de ligte wigten te Rotterdam à 46 c. afgedaan.

Indigo. Voor behoefte werden enkele kleinigheden tot vorige prijzen verhandeld. De laatst aangekomen partijen bij particulieren zijn allen gelost en aan de markt.

Voor *Banca* **Tin** bedong men sedert onze vorige successivelijk hoogere prijzen tot dat ten slotte 500 blokken à *f* 79 verhandeld werden. Deze week is dit artikel echter weder zeer stil geweest en zou men nu tot *f* 78 kunnen koopen.

Droogerijen in flaauwe stemming. Afdoeningen van eenig belang zijn niet bekend geworden.

Op 24 dezer zullen bij inschrijving worden aangeboden 857 stuks 507 kil. *Macassar* **Paarlemoer-Schelpen** en 303 btjs. **Cubeben**, aangebragt van Batavia per *Telemach*.

Van **Arak** zijn 12 legg. per *Zwaan*, en 13 legg. per *Java Courier*, tot geheime prijzen afgedaan.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

12 Januarij. *Hendrik-Ido-Ambacht*, Bijl, van Batavia. — 14 Januarij. *Krimpenerwaard*, Speenhoff. van dito. — 16 Januarij. *Hollandia*, Wap, van dito; *Julia*, Brem, van dito. — 17 Januarij. *Cornelis Anthony*, Kleve, van dito; *Northumbrian*, Smith, van dito.

Vertrokken.

8 Januarij. *Willem Kroonpr. der Nederlanden*, Zetteler, naar Batavia. — 13 Januarij. *Wursata*, Steengrafe, naar Newyork.

Hellevoetsluis.

Aangekomen.

15 Januarij. *Industrie*, Hilken, naar New-Orleans.

Vertrokken.

8 Januarij. *Alberdina*, Oeendag, naar Philadelphia. — 16 Januarij. *Scotia*, Miskelly, naar Baltimore.

Zeilklaar.

21 Januarij. *Factory*, Jansen. naar Batavia; *Ernte*, Ohlrich, naar Valparaiso; *Hendrika*, Bons, K. Geo. Sound (via Hartlepool); *Wieland*, Osterman, naar Newyork; *Ceres*, Mouldijk, naar Havana

Texel.

Aangekomen.

13 Januarij. *Bellatrix*, Sandberg, van Batavia. — 14 Januarij. *Vrede*, v. d. Plas, van Wijnkoop.-baai. — 15 Januarij. *Zuiderzee*, de Jong, van Havana; *Theodor*, Martens, van Iquique. — 17 Januarij. *Cuba Packet*, Harken, van Havana. — 17 Januarij. *Doggersbank*, v. Kerkhoven, van Batavia. — 20 Januarij. *Joh. Christina*, ter Wissen qq. van Suriname; *Maria Johanna*, Geerling, van Nickerie. — 22 Januarij. *Henrica*, Straakholder, van Tjilatjap; *Danube*, Golding, van New Orleans.

Vertrokken.

8 Januarij. *Baron van Hardenbroek*, Henny, naar Batavia; *Graaf van Heyden Reinestein*, Wamsteker, naar dito; *Elisabeth en Jacoba*, Lucas, naar dito; *Julie Claire*, v. Oosterom, naar Samarang, *Bernardina*, Brouer, naar Valparaiso; *Loreley*, Scholtens, naar Suriname; *Cassandria*, Heim, naar St. Thomas; *Catharina Maria*, Ballot, naar Cardiff.

Zeilklaar.

21 Januarij. *Sumatra*, Grivel, naar Batavia; *Aletta Augusta*, Tinholt, naar Valparaiso; *Curacao*, Wolking, naar Curacao; *Bernardus*, Puncke, naar Suriname; *Galilei*, Kock, naar Swansea; *Agatha & Maria*, v. Zijp, naar Liverpool.

Vlissingen.

Aangekomen.

17 Januarij. *Joen*, Rink-Fyn, van Rio-Janeiro. — 21 Januarij. *Levant*, Noordhoek, van Buenos Ayros.

Vertrokken.

8 Januarij. *Alida Carolina*, Dreeman, naar Buenos-Ayros.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia:

Per *Krimpenerwaard*, kapt. Speenhoff: de luit. t/z. 1ste kl. C. J G. Storm van's Gravesande.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Julie Claire*, van Oosterom: de heer B. van der Zwaan, echtgenoote, 3 kinderen en 2 Javaansche bedienden; mw. W. Gallé van Barneveld, 1 kind en 1 Javaansche bediende; mej. Schippers, de heeren van Lelyveld en H. F. Grivel. — Per *Graaf v. Heyden Reynesteyn*, Wamsteker; de heer J. A. C. van Dijck en een detachement koloniale troepen. — Per *Elisabeth Jacoba*, Lucas; de heer J. F. Gemmeke.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. A. Romswinckel, geb. Ockerse, Z. Banda 26 Jan. — A. de Sera, geb. Cikan, D. Wijnkoopersbaai 21 Febr. — C. Vreede, geb. van Gessel, D. Samarang 2 Maart. — De echtgenoote van J. Bello, Z. Gombong 12 Febr. — C. Fol, geb. Remmert, Z. Soerabaya 7 Maart.

Getrouwd:

D. J. Uhlenbeck met F. C. George, Bondowosso 20 Febr. — B. C. V. Ockerse met M. C. Piller, Djocdjacarta 24 Febr.

Overleden:

F. W. F. Nix, 1e luit. inf. Samarang 23 Febr. — Het jongste zoontje van Mr. P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach, op zêe. 19 Dec. — A. W. L. van Gesseler te Lintelo, Doesburg 5 Jan. — E. C. de Casembroot, Samarang 7 Jan. — J. C. Boonëmmer, geb van der Steiger, Ngawie 22 Febr. — Het dochtertje van R. Wijnen, Teloe Betong 26 Febr. — P. van den Boogaart, 70 j. Cheribon 26 Febr. — H. E. Hackman Asschenbergh, geb. Levert, 21 j Soerabaya 7 Maart.

VERTREKKENDE PERSONEN.

C. W. F. Neijs. — Th. de Mol van Otterloo. — A. L. van der Moolen en familie. — Robert Barge.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Maart	12	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Samarang.
id.	13	H. B. M. Oorlog	Id. Prince Arthur.	Kommandant J. Tronson.	Timor Delie.
id.	—	Nederl. Ind.	Id. Palembang.	H. Roseboom.	Batavia.
id.	—	Nederlandsche	Broedertrouw.	G. Rotgans.	„
id.	14	Z. M.	Stoomschip Madura.	Luit.-ter-zee 1 kl. A. P. Klerck.	Badjoa (Bonie)
id.	—	Nederl. Ind.	Salim.	Sech Adb. Rachm. bin Osman.	Grissee.
id.	—	Nederlandsche	Cornelia Geertruida.	C. E. Hoeksma.	Bantam
id.	15	Nederl. Ind.	Witch of the Wave.	Djin.	Panaroekan.
id.	—	id. id.	Djadal Haer.	Sech Achm. Basboy.	Grissee.
id.	—	id. id.	Apie Maas.	Tan Im Soey.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Maart	12	Nederl. Ind.	Atiat Tilmaulak.	Oewa Mohamat.	Sumanap.
id.	13	Nederlandsche	Johanna en Louisa.	C. D. Popken.	Padang via Banj. en Tjilatjap
id.	—	Engelsche	Lismoijne.	W. Dempster.	Nederland.
id.	—	Nederl. Ind.	Banda Balhair.	Sech Oemar Dahema.	Timor Koepang.
id.	—	id. id.	Stoomschip Banda.	W. Vogel.	Batavia via Samarang.
id.	—	id. id.	Bingseeng.	Sarieman.	Balie.
id.	—	id. id.	Kalimanten.	Lie Oentat.	Banjermassing.
id.	14	Nederlandsche	Koerier.	J. F. Rotgans.	China.
id.	15	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Molukkos via Makassar.
id.	—	Nederlandsche	Walcheren.	M. Hoek.	China.
id.	16	Zweedsche	Fannij.	J. F. Wulff.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Engelsche	Amelia Breillat.	Morris.	Australie.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Emilie	Perrij.	Onbepaald.	„ „ „ „
id. id.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	Zaanstroom.	Schaap.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Derkina Titia.	Evink.	id.	„ „ „
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit.	id.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Hollandia.	Ruige.	id.	„ „ „
id.	Afrika	Manourie.	Amsterdam.	„ „ „
id.	Nederland.	Hoekstra.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins van Oranje.	Hensing.	id.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	„ „ „ „
id.	Broedertrouw.	Rotgans.	id.	„ „ „ „
id.	Gebrs. Houtman.	Bax.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Stad Gouda.	Breuning.	id.	„ „ „ „
id.	Haamsteede.	De Boer.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	Oostkust.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Cornelia Geertruide.	Hoeksma.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Baltimore.	Brakke.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Ida Elisabeth.	Kramer.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Oxus.	Wallace.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
id.	Fleda.	Sanders.	id. id.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Union.	G. Schuit.	Reparatie.	B. J. van Eck & Co.
Bremer	Franklin.	F. H. Stokman.	id.	„ „ „ „ „ „
Engelsche	Sea Witch.	Devine.	Australie.	P. Kervel & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Padang*, de heeren Ruijl, Mossembekker, Arathoon, D'Hammecourt, Matthijsen, Essers, inlandsche matrozen, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren Anemaet, van Aalst, Abels, Mathieu, de Kock van Leeuwen, Kruijmel, van der Heiden en echtgenoote, Huijser, Potter, Beck, Collard, Groesbeek, Rion, Monkerke. Bakker Overbeek, van Rosenberg, von Franquemont, Johan, Naudits, jongeheer Ettij, mejufvrouw Huijser, mejufvrouw von Franquemont, mevrouw Anemaet, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het stoomschip *Banda*, de heeren C. A. W. Arendsen Hein, H C. Dircks, Z. M. troepen en bannelingen.— Met de bark *Kalimanten*, een officier, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het stoomschip *Padang*, Mejufr. A. F. Schroder, W. E. L. Brauw, Z. C. de Branck, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust, Samarang, Amsterdam en Madura; H. B. M. Oorlog stoomschip Prince Arthur; de schepen Oost India Pakket, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Fathool Moobarak, Prins van Oranje Johanna Maria Christina, Oxus, Faidul Mobarak, Hollandia, Franklin, Foolkool Haer, Zaanstroom, Nederland en Broedertrouw; de stoomschepen Ambon, Samarang Packet, Macassar en Palembang; de barken Fathal Maän, Saijan Maskour, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Naim Balgijer, Abool Hasim, Laurens Koster, Pictura, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Alhamadanie, Aldjoesoer, Ida Elizabeth, Kim Tianhoat, Afrika, Zein, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Fleda, Nawan Eljoesoor, Banka, de Stad Gouda, Haamstede, Emilie, Cornia, Sperwer, Borneo, Marion Macentijre, Dennok Bintang Toedjoe, Maijmoon en Djadal Haer; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Amelia Breillat, Almochboelie, El Jijezer, Salim en Cornelia Geertruida; de schoeners Sarie Tengareong, Hoseeng, Bil Madjiet, Bingseeng, Coquette, L' Union, So-Ookdin, Bella en Witch of the Wave.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

9 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

10 Maart. Het Ned. schip *Agneta*, gezagv. R. Grivel, van Soerabaya; het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. Ouwehand, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

5 Maart. Het Ned. schip *Tasmania*, gezagv. B. J. Jonker, naar Amsterdam.

7 Maart. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Soerabaya.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schepen Stad Nijmegen, Eersteling, Agneta en Willem de Clercq; kotters Carolina, Mad Mira, Little Tot en Krabbe.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 14den tot en met den 16den Maart 1859.

AANVOER.

Van Batavia per stoomschip *Padang*, gezagv. Schipper, agent W. Cores de Vries.

3 kisten regaal. Order; 1 rol papier, 3 ledige kamferhouten koffers, een wagen, 6 collies koopmanschappen, B. Kopersmit & Co; en, eenige goederen bestemd voor Moluccos.

Van Batavia per stoomschip *Palembang*, gezagv. Roseboom, agent W. Cores de Vries.

3 kisten manufacturen, Order; 1 kist papier, Umbgrove; 1 kist koopmanschappen, Bassndiet.

Van Samarang per het Ned. schip *Broedertrouw*, gezagv. G. Rotgans, agenten Ruyl Cramer & Co.

50 kisten wijn, 14 kisten provisien, Mathieu Ebbs Ruys & Co; 100 kisten bier, Anemaet & Co; 16 vaatjes hagel, Adam & Co; 40 collies meubelen en lampen, 4 kisten provisien, 150 vaatjes boter, 1 kist kramerijen, 2 martevanen, Ruyl Cramer & Co; 99 stuks hammen, 45 kisten provisien, dranken en koopmanschappen, McMillan Marten & Co; 13 kisten onbekend, Hill Broekman & Co; 100 vaatjes, 50 kistjes onbekend, B. Kopersmit & Co; 26 vaten teer, 614 collies koopmanschappen en kleinigheden, diverse personen.

Van Samarang per de Ned. Ind. schoener *Apie Maas*, gezagv. Tan Insoeij, agent Gezagvoerder.

30,000 stuks aardewerk, 150 stuks ijzeren potten, 1 picol oud gesloopt koper, 5 picols verf houten, Gezagvoerder; en eenige goederen bestemd voor Muntok.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Beatrix*, gezagv. van der Wijck 20 85/100 picols foelie, Fraser Eaton & Co; 100 picols tabak, P. Kervel & Co; 48 picols gutta percha, 80 picols rotting, 50 leggers arak, 1000 stuks koe en buffel huiden, 40 picols rotting, 5553 26/100 picols suiker, 2250 stuks koe en buffel huiden, 120 picols tabaksbladen, Fraser Eaton & Co; 1 kist jap. lakwerk, Kaithaus & Melchers.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. schoener *So-Ootdin*, gezagv. Sech Salim Baisa.

Ballast.

Naar Macasser, Timor en Moluccos per de Ned. Ind. stoomboot *Padang*, gezagv. B. J. Schipper.

6 kisten inh. lijnwaden, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Timor Koepang per de Ned. Ind. bark *Gana Salim*. gez. Sech Hoesin bin Abdulla Jarafie.

7 vaten boslemmermessen, Major Matzen & Co; 1 kist manufacturen, Adam en Co; 1 kist madapollams, Fraser Eaton en Co; 1 kist medicijnen, 23 vaatjes kruid, Nash.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, W. Vogel.

1 pakje monsters en kleinigheden, 2 kistjes regaal, Ruyl Cramer en Co; 4 kisten gedr. katoen, 3 kisten zijde goederen, J. F. van Leeuwen en Co; 1 pakje kleedingstukken, 1 kist borden, 1 pak beddegoed, A. Duijshart, 40 picols aardappelen, W. Cores de Vries

Naar China per het Ned. schip *Walcheren*, gezagv. K. Hoek. 4500 picols olie koeken, 30 picols rotting, 2400 picols rijst, 15 picols koezenuwen, 5 picols visch-vinnen, 15 picols dendeng, Lim Pak Goe.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Bensing*, gezagv. Pa Sarieman.

3 kisten manufacturen, Adam en Co; 2 kisten gedr. katoen, Mc. Millan Marten en Co.

Naar Nederland per het Zweedsche schip *Fanni*, gezagv. F. F. Wulff; 5500 05/100 picols suiker Fraser Eaton en Co.

Marktprijzen.

Suiker N°. 14 per picol *f* 19.—
Koffij Nominaal.
Rijst (carga) per kojang. *f* 130 à *f* 145.—
Id. (witte) „ „ *f* 160 à *f* 170.—
Kopshuiden per 100 st. *f* 250 à *f* 350.—
Arak per legger *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 14 à *f* 15.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting. *f* 7 à *f* 12.—
Wisselkoers Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 20sten Maart 1859, 's morgens ten half negen ure.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 20sten Maart 1859, 's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.